

DWERS

pieter
degroot

Riede op it ies

Sa gau't it eigen taalgebrûk fan de Friezen yn 'e kiif steld wurdt, lykas ferline freed yn it stikje 'Wyldeboel', bliuwe reaksjes net út. Ik helle Sytze Hiemstra oan, sels in geef Fryskprater en -skriuwer, dy't dat fan oaren ek easket en oarstalige ynslûpsels ôfwiiist, al steane se yn it nije Frysk Hân-wurdboek. Sa gau't der in (H) efter in wurd stiet, moatte jo dat fan him nije. Mar wat as hast nimmen it geve wurd ken? Nim it wurd 'blierkjen', dat geef Frysk is foar 'glunderjen', in hollanisme. „Net brûke dus, sok ûnrant” soe Hiemstra sizze.

Dat dy hollanismen it hân-wurdboek helle hawwe, is it gefolch fan de natuerlike ûntjouwing dy't it Frysk benammen de lêste heale ieu trochmakke hat. Op skrift hawwe skriuwers dy't de taal tinken is, it hieltyd lêstiger om ynslûpsels tefoaren te kommen (soms wolle se dat ek net

Argewaasje oer útspraak Frysk by de Omrop

om net ûnbegryplik te wurden), mar praters bekroadzje har der alhielendal net om en ferhollânskje it Frysk ûnbewust hieltyd mear ta in frollânske griemman.

In heale ieu ferlyn wie de Fryske útstjoering fan de RONO in taalbefoarderjend healoeke. No is Omrop Fryslân in sjoernalistyk medium, dat troch de grutte kliber Friezen begrepen wurde wol en net sjocht op in hollanisme mear of minder. Anne Wadman hie der yn 1993 yn syn rubryk 'Oer taal en sa' noch slim argewaasje fan dat 'it omroppend folk' it 'mei elkoar oparbeidzjen' ferhollânske ta 'gearwurkjen', de letterlike oersetting fan 'samenwerken'. Dat in wedstriid 'ôflaske' of sels ôflast' waard, wie him ek yn 'e wei: wêrom bygelyks net 'ôfsein' sein?

Houkje Rypstra, no wethâlder yn Tytsjerksteradiel, hat yn har Omrop Fryslântiid Frysk studearre en oan it omropfrysk in knappe skripsje wijd: 'Geef mar linich'. Se lei út hoe't der allegeduerigen dûnse wurdt op it sloppe koard tusken âldfrinzich en ferkeard. Gjin niget dat der geregeld ien ôf duvelet. Om oer de útspraak fan sels geve wurden noch mar te swijen. Dat skreaut faak oan 'e protters.

Hindrik Bakker fan Boalsert („Ik bin fan 1928 en kin my no noch hearre litte”) kriget der pikefel fan: „At se ús riede litte wolle op it ies, is it dochs net bêst steld mei it brûken fan ús skoandere taal. Witte dyselden wol dat ies 'aas' is en dêr soene wy op ride moatte?” De haadredakteur hat syn bewieren oanheard, mar koe him gjin betterskip tasizze.

Lit de Afûk (of hokker oare ynstânsje ek) in jierlikse priis (nee, gjin pries) yn it libben roppe foar de ferslachjouwer of presintator (m/f), dy't it goede foarbyld jout. Dat kin helpe.

> pieterjan.de.groot@planet.nl